

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

वार्षिकपरीक्षा, एप्रिल-२०१६

कक्षा - शास्त्री-३ (Yearly)

प्रश्नपत्र-४

गुणाः - १००

विषयः - वेदसंहिता

समयः - ११:०० तः ०२:००

दिनाङ्कः - २१-०४-२०१६

सन्दर्भग्रन्थः - सामवेदः (पूर्वाचिके तृतीयाध्यायन्तः), अथर्ववेदः-१२/१

(क) सामवेदः

प्रश्नः -१ अधोलिखितेषु चतुर्णां मन्त्राणां व्याख्या कार्या । २०

(१) अग्न आ याहि वीतये गृणानो हव्यदातये ।

नि होता सत्सि बर्हिषि ॥

(२) अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद् द्रविणस्युर्विपन्यया ।

समिद्धः शुक्र आहुतः ॥

(३) शं नो देवीरभिष्टये शं नो भवन्तु पीतये ।

शं योरभि स्रवन्तु नः ॥

(४) नमस्ते अग्न ओजसे गृणन्ति देव कृष्टयः ।

अमैरमित्रमर्दय ॥

(५) अग्निं वो वृधन्तमध्वराणां पुरुतमम् ।

अच्छा नध्रे सहस्वते ॥

(६) एमना वो अग्निं नमसोर्जो नपातमा हुवे ।

प्रियं चेतिष्ठमरतिः स्वध्वरं विश्वस्य दूतममृतम् ॥

प्रश्नः -२ सामवेदस्य वैशिष्ट्यं महत्त्वं च वर्णयत । २०

अथवा

सामवेदस्य पूर्वाचिकस्य आग्नेयपर्वणः प्रथमाध्याये प्रतिपादितम् अग्निस्तुतिपरकमन्त्राणां विवेचनां करत ।

प्रश्नः -३ अधोलिखितेषु द्वयोः टिप्पणीं लिखत । १०

(१) सामवेदस्य स्वरसङ्केतः उच्चारणपद्धतिश्च । (२) सामवेदस्य ऋत्विक् ।

(३) सामवेदस्य शाखाः ।

(४) अग्नेः गुणाः ।

(ख) अथर्ववेदः

प्रश्नः -४ अधोलिखितेषु चतुर्णां मन्त्राणां व्याख्या कार्या । २०

(१) सत्यं बृहदृतमुग्रं दीक्षा तपो ब्रह्म यज्ञः पृथिवीं धारयन्ति ।

सा नो भूतस्य भवस्य पत्न्युरुं लोकं पृथिवी नः कृणोतु ॥

(२) असंबांधं बध्यतो मानवानां यस्या उद्धतः प्रवतः समं बहु ।

नानावीर्या ओषधीर्या बिभर्ति पृथिवी नः प्रथतां राध्यतां नः ॥

(३) अग्निवासाः पृथिव्यऽसितज्ञूस्तिषीमन्तं सिशितं मा कृणोतु ।

(४) ता नः प्रजाः सं दुहतां समग्रा वाचो मधु ।

पृथिवि धेहि मह्यम् ॥

(५) यस्या मापः परिचराः समानीरहोरात्रे अप्रमादं क्षरन्ति ।

सा नो भूमिस्त्विषिं बलं राष्ट्रे दधातूत्तमे ॥

(६) इन्द्रो यां चक्र आत्मनेऽनमित्रां शचीपतिः ।

सा नो भूमिर्वि सृजतां माता पुत्राय मे पयः ॥

प्रश्नः -५ अथर्ववेदीय भूमिसूक्तस्य उपयोगिता आधुनिकसमाजे अस्ति न वा विचारयत । १०
अथवा

भूमिसूक्ते प्रतिपादितं राष्ट्रियभावनां प्रकटयत ।

प्रश्नः -६ मातृभूमेः संरक्षणार्थं के के उपायाः अवलम्बनीयाः भूमिसूक्ताधारेण प्रतिपादयत । १०
अथवा

मातृभूमेः स्तुतिपरकमन्त्राणां व्याख्यां कुरुत ।

प्रश्नः -७ अधोलिखितेषु द्वयोः टिप्पणीं लिखत । १०

(१) पर्जन्यः पिता ।

(२) पृथिव्याः उदारभावना ।

(३) पृथिव्याः गुणाः ।
